

CIK Trebnje

9. razred – slovenščina
šolsko leto 2019/2020

Pripravila: Zlata Kastelic, prof.

Ime in priimek: _____

Razred: _____

Datum: _____

Naloge, ki sledijo BESEDILU o Mongolih, pozorno preberi in reši naloge.

BESEDILO

MONGOLI

Mongoli še danes živijo pretežno nomadsko življenje. Na deželi prebivajo največ v gerih, to je velikih okroglih šotorih. Ti so lahko in hitro sestavljivi, saj jih postavijo v manj kot dveh urah. Več vrst platna napnejo na leseno ogrodje. Vmes položijo debelo plast ovčje preje, ki je odličen izolator. Kuhajo sredi prostora. Tu je tudi dimnik, ki se konča z odprtino v zgornjem delu šotora. Ta poleti služi kot prezračevalnik. Najlepši in najudobnejši del gera je namenjen gostom. Na zadnji steni je družinski oltar z budističnimi podobami in družinskimi fotografijami. Ker je to dežela volkov, varujejo gere psi čuvaji. Mnogi ljudje živijo celo v mestih ali predmestjih. Sicer živi v mestih večina ljudi v blokih, zgrajenih iz lesa, blata in cementa.

Najpomembnejša dnevna obroka sta zajtrk in kosilo. Stari mongolski pregovor pravi: »Zajtrk imej zase, kosilo deli s prijateljem, večerjo pa daj sovražniku.« Najpogostejša hrana je juha iz ovčjega mesa z veliko maščobe in moke ter nekoliko riža, mlečni izdelki, pečeno, včasih tudi ocvrto ali kuhano ovčje, goveje in tudi konjsko meso. Zaradi obstojnosti meso tudi sušijo na vetru in soncu. Kot kurivo uporabljajo na deželi drva in posušene živalske iztrebke, v mestih pa ima večina domov elektriko in plin. Pri zajtrku, kosilu in večerji pijejo slan zeleni čaj z mlekom. Vsakega gosta gostoljubno sprejmejo in mu najprej postrežejo z zelenim čajem ali skodelico kobiljega mleka. Znana je doma narejena pijača iz fermentiranega kobiljega mleka.

Danes nosijo na deželi nekakšne dolge plašče, ki so prepasani z raznobarnimi pasovi. Narodne noše etničnih skupin se sčasoma pozabljajo, najbolj priljubljena je noša prebivalcev središčne Mongolije.

Vsako leto od 11. do 13. julija praznujejo neodvisnost Mongolije od Kitajske. Takrat se Mongoli pomerijo v rokoborbi, rokostrelstvu in konjskih dirkah. Drugi večji praznik praznujejo januarja, februarja ali v začetku marca, odvisno od Luninih men. Takrat z jedačo, pijačo in petjem zaznamujejo prihod novega leta in začetek pomladi.

Šolanje traja 10 let, in sicer 4 leta traja osnovna izobrazba, 4 leta srednja in 2 leti višja srednja izobrazba. Razen mongolščine se v šoli učijo še angleščino in ruščino. Njihova pisava je cirilica.

Njihovi najpomembnejši športi so konjske dirke, lokostrelstvo in rokoborba. Razen teh gojijo še vrsto drugih športov, kot so smučanje, hokej, boks, sumo, v novejšem času pa tudi nogomet in košarko. (Prirejeno po Wikipediji)

- 1. Besedilo je (obkroži črko pred pravilno trditvijo) /1**
a) opis kraja.	c) opis življenja ljudi.
b) opis življenja osebe.	č) opis države.

Pravilno dopolni trditev. /2

V besedilu je navedeno, _____
_____ (napiši 2 stvari). Glagoli so v _____ (glagolski čas).

- 2. Obkroži črko pred pravilno trditvijo. /2**
a) Geri so veliki zidani bloki.	DA	NE
b) Med vsemi obroki je najpomembnejša večerja.	DA	NE
c) Priljubljena pijača je slan zeleni čaj.	DA	NE
d) Njihova pisava je latinica.	DA	NE
- 3. Kakšno ljudstvo so Mongoli? (V 3., 4., 5. in 6. nalogi odgovori v povedi.) /1**

4. Kaj so geri in iz česa so zgrajeni? /1

5. Zakaj položijo debelo plast ovčje preje med platna in leseno ogrodje? /1

6. Kateri so njihovi najpomembnejši športi? /1

7. Gosta gostoljubno sprejmejo in mu najprej postrežejo s toplim zelenim čajem ali skodelico kobiljega mleka.

Iz zgornje povedi izpiši:

a) samostalnike in jih analiziraj.

/4

samostalnik	Ime (lastno, občno)	spol	število	sklon

b) osebni zaimek in ga analiziraj. V zadnji stolpec vpiši, na katero besedo se nanaša. /2

os. zaimek	oseba	število	spol	sklon	os. zaim. se nanaša na

c) glagola in ju analiziraj.

/2

glagol	oseba	število	čas	naklon

d) načinovni prislov: _____, časovni prislov: _____ /2

e) pridevnike: _____, _____, _____ /3,5

Po prvem pridevniku se vprašamo: _____ Določi vrsto pridevnika: _____

Po 2. in 3. pridevniku se vprašamo: _____ Določi vrsto pridevnikov: _____

8. Iz izhodiščnega besedila izpiši

/2

glavni števnik: _____, vrstilni števnik: _____

9. Popravi napake.

/2

Pri komu si bil včeraj? Pri Mateju. ♦ Kaj Mojca še ni prebrala? Desetega brata. ♦ S kom najraje ješ palačinke? Z marmelado. ♦ S čem se lahko pohvališ? Z opravljeno bralno značko.

10. Glagolom v preglednici določi glagolski naklon (povedni, velelni, pogojni).

/3

tecite	velelnik	bi bilo	
bi naredili		rečem	
bo prišel		vrzi	

13. Podčrtaj pravilno obliko svojilnega in povratno svojilnega zaimka.

/2

Vsak človek ima njegov/svoj prav. ♦ Pospravil sem mojo/svojo sobo. ♦ Dejan je prijaznejši kot njegov/svoj brat. ♦ Noč ima njeno/svojo moč.

14. V spodnji povedi popravi veliko začetnico, kjer je potrebno.

/3

Včeraj sem šel k sošolcu v višnjo goro in matejevi starši so naju odpeljali v kolosej v Ljubljani, kjer sva si ogledala film duff – dežurni bajs.

15. V soboto, 6. junija 2020 bo gasilska veselica v Straži. Napiši vabilo, s katerim vabijo vse ljudi dobre volje in željne odlične zabave, da se udeležijo tombole. Zabaval vas bo ansambel Pandemika s priljubljeno pevko Koronco. Ostale podatke si izmislite sami. Ne pozabite na vprašanja: KDO, KJE, KDAJ, ČEMU.

/6

Vabilo